

Інформаційна довідка
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні
правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення
гарантій адвокатської діяльності»
(реєстр. № 11279 від 21.05.2024)*

Законопроект розроблено з метою «здійснення правової регламентації відповідальності за ототожнення адвоката з клієнтом, що сприяє свідомому порушенню гарантій адвокатської діяльності». Законопроект має надати виключне право складати протоколи про адміністративні правопорушення при порушенні гарантій адвокатської діяльності посадовим особам органів адвокатського самоврядування, а його прийняття очікувано передбачає посилення правових механізмів забезпечення заборони ототожнення адвоката з клієнтом.

У зв'язку з цим пропонується Главу 15 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) доповнити статтею 185¹⁶, у статті 221 КУпАП цифри «185¹³–185¹⁵» замінити цифрами «185¹³–185¹⁶», пункт 9¹ частини першої статті 255 КУпАП викласти у новій редакції.

З огляду на викладені в законопроекті пропозиції, вважаємо за доцільне зазначити такі ризики його положень.

По-перше, у чинному законодавстві категоріально-понятійне визначення «ототожнення адвоката з клієнтом» жодним чином не врегульовано, розцінюється як суб'єктивна і оціночна терміносистема, що може негативно вплинути на подальшу практику її правозастосування. Також у чинному законодавстві відсутні критерії, які би за своїм змістом вказували на ознаки протиправності діяння «ототожнення адвоката з клієнтом» і склад пропонованого правопорушення.

По-друге, за диспозицією статті 397 Кримінального кодексу України передбачається кримінальна відповідальність за вчинення в будь-якій формі перешкод до здійснення правомірної діяльності захисника чи представника особи по наданню правової допомоги або порушення встановлених законом гарантій їх діяльності та професійної таємниці, у зв'язку з чим окреслене питання є достатньо врегульованим на кримінально-правовому рівні й не потребує додаткового адміністративно-правового забезпечення.

По-третє, у представленому законопроекті значно обмежено суб'єктний склад цього виду правопорушення, тобто суб'єкт чітко не виписаний у диспозиції запропонованої статті 185¹⁶ КУпАП. У вказаній статті зазначаються лише такі категорії суб'єктів, як: журналісти, громадські об'єднання, професійні спілки, що є дискримінаційним відносно інших суб'єктів публічного та приватного права (органи місцевого самоврядування, благодійні фонди та організації) тощо.

По-четверте, відсутній організаційно-правовий механізм впровадження та застосування положень запропонованого законопроекту в практичну площину, поза увагою законодавця залишилося належне обґрунтування того, яким чином

має відбуватися процес ототожнення адвоката з клієнтом: через публікації у соціальних мережах, ЗМІ, шляхом анонсування такої інформації під час масових публічних заходів, громадських обговорень тощо?

По-п'яте, будь-які пропозиції щодо обґрунтування та узгодження розмірів штрафних санкцій за вчинення аналогічних, суміжних діянь у законопроекті та доданих до нього документах відсутні. Водночас запропоновані суми штрафів за ототожнення адвоката з клієнтом не пропорційні суспільній небезпеці адміністративних правопорушень, не узгоджуються із запровадженими санкціями за аналогічні адміністративні делікти. Зазначене суперечить вимогам статті 33 КУпАП щодо критеріїв накладення адміністративного стягнення, виходячи з характеру вчиненого правопорушення, особи порушника, ступеню його вини, майнового стану, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність. У подальшому це може призвести до оскарження та скасування рішень про накладення таких адміністративних стягнень у судовому порядку, що безумовно перешкоджатиме досягненню мети законопроекту – притягненню до адміністративної відповідальності за передбачені в ньому правопорушення.

По-шосте, у пояснювальній записці зазначено, що реалізація запропонованого проекту закону не потребує додаткових видатків із державного та місцевих бюджетів України. Разом із тим, у результаті посилення адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері ототожнення адвоката з клієнтом передбачається значне збільшення суми штрафів за скоєні правопорушення у вказаній сфері. Внаслідок цього, його практична реалізація матиме вплив на збільшення показників дохідної частини державного бюджету, оскільки може призвести до збільшення його доходів від надходження сум штрафів у разі виявлення відповідних порушень. Незважаючи на це, у супереч частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України та частині третій статті 91 Регламенту Верховної Ради України, необхідне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) не додається.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.